

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

UNIVERSITATEA BOGDAN VODĂ

Domeniul de licență: DREPT

Specializarea: DREPT

**ÎNDRUMAR PENTRU ELABORAREA ȘI
SUSȚINEREA LUCRĂRII DE LICENȚĂ**

AN UNIVERSITAR 2013-2014

**LECTOR UNIV.DRD.
AVRAM BUT-CĂPUȘAN**

2013

CUPRINS

INTODUCERE.....	2
Capitolul I. ALEGEREA TEMEI ȘI STABILIREA ÎNDRUMĂTORULUI ȘTIINȚIFIC.....	6
1.1. Delimitarea lucrării.....	6
1.2. Titlul lucrării.....	7
1.3. Îndrumătorul științific.....	7
1.4 Dimensiunea ce trebuie să aibă o lucrare de licență.....	8
Capitolul II. ÎNTOCMIREA STRUCTURII PRELIMINARE (PROIECTUL LUCRĂRII).....	9
2.1. Structura sau proiectul lucrării.....	9
2.2. Documentarea, prelucrarea și ordonarea datelor și informațiilor.....	9
Capitolul III. REDACTAREA LUCRĂRII.....	12
3.1. Elaborarea sau redactarea.....	12
3.2. Elaborarea demersului de investigație.....	13
3.3. Recomandările și sugestiile.....	13
3.4. Exemplificarea unei structuri de lucrare de licență.....	14
3.5. Reguli de redactare a lucrării de licență.....	17
Capitolul IV. REGULI DE PREZENTARE ȘI SUSȚINERE A LUCRĂRII DE LICENȚĂ.....	20
Capitolul V. RECOMANDĂRI FINALE.....	22
ANEXA 1.....	23
ANEXE 2.....	24
ANEXE 3.....	25

INTRODUCERE

Orice activitate de pregătire în mediul academic trebuie să conducă în final la o serie de cunoștințe și abilități pe care studentul trebuie să le dețină. În general, se consideră că toate aceste cunoștințe și abilități pot fi certificate prin elaborarea unei lucrări de cercetare. O astfel de lucrare este și cea de licență, având drept scop certificarea capacităților și competențelor teoretice și de cercetare ale studentului.

Lucrarea de licență trebuie să reflecte atât capacitățile autorului de a analiza, filtra și de a se raporta critic la lucrările științifice din domeniul de studiu de interes, cât și capacitatea de a elabora propria lucrare științifică, lucrare care trebuie să se bazeze atât pe dimensiunea teoretică a spațiului disciplinar de referință, cât și pe cea metodologică, fie că este vorba de construcția teoretică ca atare, fie că este vorba de culegerea de date, prelucrarea sau interpretarea lor.

În orice astfel de lucrare nu se urmărește doar componenta de elaborare, ci și cea de argumentare a tezelor relevante pe care aceasta le conține. Din acest motiv lucrarea de licență este susținută public. Aceasta înseamnă că certificarea calității academice a muncii depuse trebuie să se realizeze într-un cadru formal definit la nivelul unei comunități științifice. Tocmai din acest motiv, lucrarea trebuie susținută în fața unei comisii, a unui corp de experți care în mod necesar dezbat ideile propuse de autor.

Capacitatea de muncă intelectuală și competențele pe care le certifică lucrarea include și dialogul pe care autorul/autoarea trebuie să-l susțină cu membrii comisiei. Abilitățile unui specialist privesc inclusiv capacitatea de argumentare publică a propriilor teze, abilitatea de a dialoga academic asupra unor subiecte de cercetare. Din acest motiv, orice student nu doar că trebuie să își poată prezenta lucrarea oral la fel de bine, cu același stil și cu aceeași disponibilitate pe care o demonstrează în scris.

Acest dialog academic nu este neapărat unul de echilibru, dat fiind că membrii comisiei de licență sau disertație mai degrabă pun întrebări decât furnizează răspunsuri sau puncte de vedere proprii, dar acest aspect ține de un specific firesc al primelor dialoguri academice pentru noii veniți în comunitatea științifică.

Finalizarea studiilor universitare se face prin examen de licență, organizat în baza metodologiei proprii a organizării și desfășurării examenului de finalizare a studiilor

universitare în învățământul superior, aprobată de Senatul Universitar, cu respectarea metodologiei cadru aprobate de ministrul educației, cercetării, tineretului și sportului¹.

Examenul cuprinde o probă scrisă și una orală, în conformitate cu reglementările din metodologia aprobată de senatul universitar. Cele două probe constau în susținerea unui examen scris ce se desfășoară sub forma unui test grilă, pentru pregătirea căruia a fost elaborată lucrarea „EVALUAREA CUNOȘTINȚELOR JURIDICE FUNDAMENTALE ȘI DE SPECIALITATE”. În lucrare sunt prezentate: pachetele de discipline pentru Examenul de Licență; teste grilă pentru fiecare disciplină de examen și dintr-o lucrare de licență elaborată de absolvenți, sub îndrumarea unui cadru didactic, prezentată și susținută în fața unei comisii de licență².

Lucrarea de licență presupune conceperea și elaborarea - sub îndrumarea cadrului didactic care are calitatea de îndrumător științific - a unui text care cuprinde într-o succesiune logică și ordonată, informații, idei și opinii ale autorului, desprinse sau formulate în urma studierii literaturii juridice de specialitate și a practicii organelor judiciare în domeniu.

Prezentul îndrumar de elaborare și prezentare a lucrărilor de licență, urmărește, **în prim plan**, jalonarea unor repere privind alegerea temei, stabilirea îndrumătorului științific, operațiunile de elaborare, redactare și prezentare a acestora.

În **secundar**, acest îndrumar stă la baza evaluării și notării studenților din anul terminal la Disciplina “**Elaborarea lucrării de licență**”, cuprinsă în planurile de învățământ a anului universitar 2012-2013, în cel de-al doilea semestru și care are regim de disciplină de specialitate (DS), **obligatorie pentru toți studenții de la ZI și IFR**. De asemenea, este de remarcat că această disciplină este prevăzută cu buget de timp și credite ECTS în planurile de învățământ ale tuturor programelor de studii. Lipsa unei note în catalogul disciplinei “Elaborarea lucrării de licență” atrage după sine consecința nefinalizării studiilor și repetarea anului de studii terminal pentru studentul în cauză.

Cu toate că nu există activități de curs, ci doar perioadă de timp alocată pentru realizarea proiectului (lucrării de licență), disciplina „Elaborarea lucrării de licență” se

¹ A se vedea Metodologia elaborată în acest sens la adresa www.ubv.ro/drept.php

finalizează cu o notă. Pentru obținerea acestei note studentul va prezenta titularului disciplinei un referat, în vederea evaluării și notării, ce va cuprinde următoarele elemente:

1. Cuprins/planul lucrării;
2. Rezumat/scurtă prezentare a lucrării de licență conform planului de lucrare (maxim 1 pagină);
3. Stadiul în care se află lucrarea;
4. Bibliografie.
- 5 Datare și semnătură.

Pe perioada derulării de activități didactice, studenții se vor întâlni cu îndrumătorul lucrării de licență de mai multe ori spre a discuta și verifica stadiul realizării lucrării. Aceste întâlniri, ce au ca scop transfer de cunoștințe și învățare dar și metode de colaborare, sunt folosite de către îndrumători ca bază în procesul de evaluare și notare a activității studenților și care se va înscrie sub formă de notă pe referatul întocmit de student.

Nota finală a disciplinei “Elaborarea lucrării de licență”, va îngloba cele două notări, a îndrumătorului lucrării și, respectiv cea a titularului acestei discipline.

Capitolul I. ALEGEREA TEMEI ȘI STABILIREA ÎNDRUMĂTORULUI ȘTIINȚIFIC

1.1. Delimitarea lucrării

Activitatea de elaborare a lucrării trebuie să reprezinte o continuare firească a activității didactice universitare de pregătire profesională a studenților. Pe lângă finalizarea studiilor, scopul acestor lucrări este și acela de a asigura atingerea unor standarde ridicate de calitate în profesiunea aleasă. Pe de altă parte, *lucrarea de licență* trebuie să facă dovada consistenței în specializarea urmată pe parcursul anilor de studii.

Pentru a răspunde acestor cerințe, studenții trebuie să urmeze următoarele etape:

- a) mai întâi să delimiteze tema, respectiv să stabilească *titlul lucrării*. Această activitate se realizează în principiu prin cercetarea ofertelor făcute de cadrele didactice ale facultății de drept care pot avea calitatea de îndrumător, dar și prin propunerile făcute de studenți.
- b) alegerea acesteia se face, desigur, în funcție de istoria pe care o aveți în facultate, de factori subiectivi, dar înainte de toate trebuie să o faceți în funcție de domeniul de expertiză pe care cadrul didactic respectiv îl deține în domeniul larg în care veți lucra.
- c) alegerea unei teme concrete poate fi ușurată de către un cadru didactic, dar nu este bine să lăsați acest lucru exclusiv în sarcina acestuia. Este posibil ca tema pe care acesta v-o sugerează să nu corespundă întru totul dorințelor și abilităților dumneavoastră.
- d) este bine să se țină cont de faptul că alegerea unei problematice anume față de care se dețin deja suficiente informații ușurează munca.
- e) când alegeți o temă de licență, trebuie să vă gândiți că în eventualitatea în care doriți să continuați pregătirea cu studii de masterat, ar fi bine ca tema aleasă să poată fi continuată sau dezvoltată într-un program viitor.
- f) este bine să luați în calcul și piața muncii atunci când vă alegeți o temă de lucrare, pregătirea intensă din cadrul stagiului de elaborare a lucrării în mod cert vă va

consolida competențele și cunoștințele în arealul tematic respectiv, lucru care poate să vă fie extrem de util într-un viitor loc de muncă.

1.2. Titlul lucrării trebuie să fie integrat în aria studiilor din științele juridice aferente planurilor de învățământ ale facultății. Nu se poate alege un titlu pentru lucrarea de licență care se referă sau se regăsește în câmpul de investigație al altor științe și/sau discipline din afara domeniului juridic. Pot fi abordate *teme interdisciplinare* dar care au ca obiect de analiză prioritar, sfera vieții și activității juridice. Titlul trebuie să fie precis formulat, astfel încât el să sugereze publicului în mod clar conținutul tematic și problematic care urmează să fie prezentat și analizat în lucrare. Titlul unei cercetări științifice trebuie să fie simplu, exact și util cititorului potențial. Titlul ales trebuie să conțină delimitarea strictă a temei cercetate și, eventual, direcția metodologică. În fine, este preferabil ca un titlu să fie scurt. Unii autori recomandă chiar eliminarea oricăror cuvinte sau expresii care lungesc titlul și care pot fi scoase fără a altera conținutul.

1.3. Îndrumătorul științific. Pot avea calitatea de îndrumător al proiectelor de licență toate cadrele didactice permanente sau asociate care au gradul didactic de profesor, conferențiar sau lectori titulari de discipline de specialitate, relevante pentru domeniu și specializare. Este preferabil să existe o compatibilitate între tema aleasă și cadrul didactic îndrumător, respectiv tema aleasă să intre în sfera activității didactice și științifice ale coordonatorului științific. De reținut că între coordonatorul științific și student trebuie să se realizeze o comunicare cât mai bună, fără obligația cadrului didactic de a întocmi baza documentară și variante pre-finale ale lucrării. Efortul principal revine studentului, iar cadrul didactic are obligația de a veni cu sugestii, corecturi, modificări în structura capitolelor sau în maniera de elaborare a discursului științific.

În funcție de cerințele conducerii academice a facultății, departamentului și cadrelor didactice, se vor întocmi documente preliminare și se vor obține avizele necesare, (formular cerere) pentru **acceptarea înregistrării temei**³.

³ A se vedea model de cerere de înscriere ;www.ubv.ro/drept.php

Lucrarea de licență va conține o declarație pe propria răspundere a absolventului, datată și semnată în original, din care să rezulte că lucrarea îi aparține, nu a mai fost niciodată prezentată și nu este plagiată.⁴ (Anexa 1)

Îndrumătorul lucrării de licență răspunde potrivit legii, în solidar cu autorul acesteia, de conținutul și originalitatea lucrării.

1.4 Dimensiunea ce trebuie să aibă o lucrare de licență.

Cu siguranță aceasta este una dintre primele întrebări pe care și le pune un student înainte de a se apuca de lucrare. Rațiunea dimensionării exacte ține, de regulă, în lumea mai generală a științei, de regulile impuse de revistele de cercetare care definesc nivelul de politică editorială o anumită dimensiune în care textele trebuie să se încadreze.

Se consideră că o lucrare de licență ar trebui să aibă între 60 și 70 de pagini (la un rând și jumătate). Definirea precisă a unei anumite dimensiuni a lucrării depinde și de domeniul specializării, de tipul de temă și implicit de metodologie. Este de reținut că evaluatorii nu se uită cu mare interes la dimensiunea unei lucrări. Nu cantitatea este importantă în evaluarea unei lucrări, ci calitatea științifică a acesteia. Prin urmare, o lucrare cu un număr mare de pagini nu este bună doar pentru acest lucru și nici nu va fi evaluată astfel doar pentru această caracteristică. Cu siguranță, o lucrare de mici dimensiuni pune serios problema capacității autorului de a trata un subiect după regulile unei lucrări academice. Din acest motiv este recomandabil să vă înscrieți undeva în plaja menționată mai sus.

⁴ A se vedea regulile de evitare a plagiatului disponibile la adresa: <http://www.indiana.edu/%7Ewts/pamphlets/plagiarism.shtml>

Capitolul II. ÎNTOCMIREA STRUCTURII PRELIMINARE (PROIECTUL LUCRĂRII)

După stabilirea și acceptarea temei, studentul trebuie să prezinte *coordonatorului* sau *îndrumătorului științific*, **structura sau proiectul lucrării**. Acesta trebuie să cuprindă în mod distinct, următoarele elemente:

2.1. Structura sau proiectul lucrării este de fapt *cuprinsul preliminar* și/sau *provizoriu* al lucrării. Opțiunea pentru acest demers se face în funcție de cercetările anterioare, bibliografia orientativă consultată, sugestiile coordonatorului științific, importanța și actualitatea temei, preocuparea sau preferința autorului pentru anumite segmente din tema tratată etc. Această structură are un *caracter provizoriu* și poate fi modificată în funcție de informațiile obținute, posibilitățile de documentare, schimbările legislative și noutățile din câmpul cercetărilor științifice, părerile și concluziile autorilor, intervențiile coordonatorului științific, limitele și constrângerile conjuncturale și temporale sub imperiul cărora se desfășoară activitățile ulterioare.

2.2. Documentarea, prelucrarea și ordonarea datelor și informațiilor

Aceasta etapă vizează identificarea, întocmirea și consultarea bibliografiei pentru tema aleasă: cărți, periodice, internet, precum și a informațiilor oferite de alte surse, cum sunt: documente oficiale, informații și documente juridice, mass media, reviste și publicații de specialitate, site-uri etc, urmărind ultimele realizări și evoluții privind tema abordată. Este etapa cea mai complexă, dar și cea mai importantă care asigură substanțialitatea lucrării. Activitatea de documentare asigură cunoașterea rezultatelor și dezbaterilor științifice pe tema abordată dar și baza de plecare pentru viitoarea lucrare de licență.

Deși amplă, activitatea de documentare nu poate fi *exhaustivă*, datorită caracterului limitativ impus de numărul de pagini și de specificitatea lucrărilor de licență. Este prin urmare necesară o documentare și informare *selectivă*, dar cât se poate de *reprezentativă* prin punctarea, inventarierea și consultarea datelor și informațiilor cu cea mai mare relevanță pentru tema abordată.

Pe măsura desfășurării activității de documentare se impune selectarea, ordonarea și prelucrarea datelor și informațiilor.

Documentarea prealabilă propune o sumă a scrierilor relevante în domeniul aferent tematicii alese, asigurând cadrul de referință pentru definirea și prezentarea temei și a conceptelor principale pe care se fundamentează construcția demersului aplicativ.

Partea de documentare a unei lucrări asigură plasarea demersului de cercetare într-un context academic mai larg, oferind posibilitatea identificării unor dimensiuni teoretice și/sau ipoteze pe care studentul ar dori să le testeze la nivelul cercetării empirice.

Activitatea de documentare se împarte în două categorii majore: **documentarea teoretică și documentarea de tip aplicativ sau de teren**. În ceea ce privește documentarea teoretică (literatura de specialitate, documente sociale, rapoarte de cercetare etc.), aceasta presupune elaborarea unui cadru de referință care include acele surse (materiale, publicații etc.) ce oferă o tratare directă a temei/problemei supuse cercetării. Așadar, documentarea teoretică face trimitere la teorii, concepte, accepțiuni și perspective asupra ariei tematice alese.

Documentarea practică sau de tip aplicativ presupune cunoașterea pe cale directă a universului de cercetare a problematicii alese, consultarea și evaluarea cercetărilor concrete realizate în domeniul de investigație de referință. Este vorba în primul rând de identificarea și prezentarea unui instrumentar metodologic (metode, tehnici și instrumente de cercetare) utilizat în studii și cercetări similare. Designul și structura documentării aplicative sunt foarte importante, pentru că de calitatea acestor componente depinde cea mai mare parte a conținutului lucrării, precum și modul în care se vor articula punctele de vedere concluzive, alte propuneri și recomandări. Este important să se aibă în vedere faptul că prezentarea principalelor scrieri în domeniul de referință nu trebuie să aibă doar un caracter descriptiv, de raportare. Este important să se aibă în acest sens o abordare critică a acestei literaturi, astfel încât să se demonstreze că posedăm un aparat critic propriu care ne permite impunerea unor structuri proprii de raportare, analiză și interpretare a informației, de dezvoltare a unui punct de vedere și a unei perspective de înțelegere proprii și nu doar o înșiruire pasivă a ceea ce alții au scris despre tematica respectivă. O astfel de abordare ne asigură totodată și ghid de elaborare a

lucrării de licență, avantajul important al afirmării originalității. Un element important în consultarea, identificarea și evaluarea literaturii de specialitate constă în stabilirea relevanței lucrărilor și articolelor consultate. În acest sens, nu este întotdeauna necesar să se parcurgă în mod detaliat toate articolele avute în vedere într-o primă fază de realizare a instrumentarului teoretic, de vreme ce relevanța acestora pentru tema de studiu aleasă se evidențiază de regulă din chiar titlul, rezumatul sau, dacă este cazul, din partea de introducere și/sau cea de concluzii a acestuia.

Capitolul III. REDACTAREA LUCRĂRII

3.1. Elaborarea sau redactarea lucrării de licență este o operațiune importantă, care presupune la rândul ei mai multe etape. Mai întâi trebuie să se procedeze la asigurarea unei concordanțe între structura preliminară a lucrării și baza documentară, efectuându-se corecțiile și modificările care se impun.

Urmează etapa de delimitare și redactare a textului pe capitole, subcapitole, studii de caz, concluzii, anexe, reprezentări grafice, imagini, bibliografie. Nu există o rețetă unică în redactarea unui text, dar se impun câteva aspecte care oferă lucrării consistență și relevanță:

- exprimare concisă și clară;
- înlănțuire logică a ideilor;
- abordare critică a problematicii;
- originalitate;
- respectarea normelor gramaticale, ortografice și de punctuație.

Ideile, opiniile, afirmațiile din textul lucrării se vor baza pe bibliografia consultată și pe propriile analize ale autorului. Pentru a evidenția contribuția adusă în câmpul cercetărilor juridice din tematica abordată, este necesar ca prin structura și conținutul său, lucrarea să facă o distincție clară între rezultatele anterioare deja cunoscute și abordate în literatura de specialitate și rezultatele la care a ajuns absolventul în urma propriilor cercetări.

Un aspect deosebit de important îl reprezintă respectarea *dreptului de autor*, reglementat prin legislația internațională, europeană și românească. Pentru respectarea legii și protecția autorilor în țara noastră funcționează: „Oficiul Român pentru Drepturile de Autor”.⁵ În acest sens, autorul lucrării, va depune o declarație standard privind

⁵ Prin Legea nr.8/1996, ORDA este autoritate unică de reglementare, evidență prin registre naționale, supraveghere, autorizare, arbitraj și constatare tehnico-științifică în domeniul protecției drepturilor de autor și al celor conexe în România. <http://www.legi-internet.ro/index.php?id=63>
Pe plan extern, ORDA are responsabilitatea comunicării către Comisia Europeană a informațiilor privind orice dispoziții naționale adoptate în domeniul protecției drepturilor de autor și al celor conexe.

originalitatea lucrării, dată pe propria răspundere, datată și semnată în original, din care să rezulte că lucrarea îi aparține, nu a mai fost niciodată prezentată și nu este plagiată. Conținutul declarației este prezentat în Anexa 1.

În funcție de tema tratată, unele lucrări de licență au un caracter teoretic mai accentuat, iar altele mai aplicativ, ultimele permițând inserarea în cuprinsul lor, a unor *studii de caz*. Indiferent de situație, *studiile de caz* sunt necesare și utile în demersurile științifice.

Un text pentru o lucrare de licență poate fi ilustrat cu tabele, grafice, imagini etc.

Este necesar să înțelegeți că în mod permanent vor exista mici ajustări ale planului în sensul că ponderea anumitor componente poate fi mărită sau diminuată, ori pot să apară mici mutații ale anumitor componente care în procesul redactării se vor dovedi mai util de integrat într-o altă parte a unui capitol sau chiar într-un alt capitol.

Una dintre componentele principale ale părții teoretice din lucrare se referă la identificarea și prezentarea detaliată a delimitărilor conceptuale cu care operează fiecare dintre abordările luate în considerare ca fiind relevante pentru problematica studiului. Elaborarea și dezvoltarea conținutului temei ce urmează a fi cercetate sunt condiționate de stabilirea clară a unui instrumentar conceptual precis. Numai pe baza unui astfel de instrumentar se pot formula diferite idei de cercetare și configura modele de investigare proprii. Identificarea, definirea și prezentarea conceptelor centrale ale tematicii tratate constituie o etapă de fundamentare extrem de importantă pentru că în funcție de alegerea acestora se construiește și organizează întregul conținut al lucrării.

3.2. Elaborarea demersului de investigație

În etapa a doua, obiectivul fundamental al demersului autorului este cel de stabilire a tezei centrale a lucrării, cea pe care dorim să o demonstrăm sau argumentăm. Evident că aceasta presupune un sistem de teze, ipoteze și concepte cu care se va construi un model explicativ al unei probleme de cercetare pe care o dorim.

Relevanța practică se referă la gradul în care, pe baza rezultatelor studiului, pot fi formulate recomandări cu o utilitate practică însemnată pentru dezvoltările de pe piața din domeniul de referință. Toate argumentele trebuie să derive din literatura existentă, iar respectivele surse trebuie să fie citate cu acuratețe.

3.3. Recomandările și sugestiile privind elaborarea și redactarea lucrării pot fi concentrate astfel :

- Să reprezinte o abordare științifică bazată pe studiul literaturii de specialitate aferente tematicii de cercetare stabilite împreună cu cadrul didactic coordonator;
- Să aibă în vedere o dimensionare a stadiului cunoașterii în sfera de cercetare asumată de student. În ansamblul său, lucrarea trebuie să fie preponderent o abordare conceptuală a tematicii studiate și să reflecte direcțiile de cercetare existente în aria de studiu;
- Să prezinte concluziile generale ce pot fi formulate pe baza studiului realizat, precum și alte perspective de cercetare;
- Să reprezinte o abordare științifică bazată cu precădere pe studii de caz relevante în domeniul de cercetare asumat de student;
- Se recomandă o abordare sistematică și comparativă a situațiilor existente sau potențiale în domeniul de cercetare ales;
- La nivelul acestui tip de lucrare, contribuția studentului poate fi realizată prin identificarea elementelor comune sau de diferențiere a situațiilor analizate, generând pe baza acestora, ipoteze de cercetare a căror argumentare faptică este necesară;
- Lucrarea de licență care conține o simplă înșiruire a unor situații practice, oricât de relevante ar fi acestea, nu poate face dovada unei cercetări științifice, a cărei metodologie de cercetare are la bază studiul de caz;
- Lucrarea bazată pe analiza unei singure situații practice, oricât de relevantă ar fi aceasta pentru aria de cercetare analizată, nu poate fi încadrată în sfera unei cercetări științifice reale ;
- Indiferent de tipologia lucrării alese, pentru realizarea acesteia este necesară directă și permanentă îndrumare a cadrului didactic coordonator.

3.4. Exemplificarea unei structuri de lucrare de licență

Orientativ, la nivelul unei lucrări de licență se recomandă respectarea următoarei structuri:

Introducere (nu se numerotează ca și *capitol*);

Capitolul I. Titlul primului capitol (titlul capitolului se scrie cu majuscule)

1. Subcapitolul 1 (denumirea subcapitolelor se scrie cu litere mici)

1.1. (dacă este cazul se scrie, cu litere mici)

1.2.

2. Subcapitolul 2

3.

Capitolul II. Titlul celui de al doilea capitol

1. Subcapitolul 1

2. Subcapitolul 2

3

Capitolul III. Titlul celui de al treilea capitol

1. Subcapitolul 1

2. Subcapitolul 2

3

Capitolul IV. Propuneri de lege ferenda și aspecte de drept comparat (în funcție de tematica abordată)

Capitolul V. Concluzii generale aferente lucrării

Bibliografie (nu se numerotează ca și *capitol*).

Structura lucrării trebuie să aibă o dimensionare optimă, astfel încât să se evite, pe de o parte, segmentarea excesivă a materialului elaborat, iar pe de altă parte, realizarea unor capitole supradimensionate. Un număr de 4-5 capitole poate fi apreciat ca fiind optim.

Introducerea trebuie să reprezinte o imagine succintă a stadiului actual al cunoașterii în sfera tematicii abordate, demersul științific al studentului, precum și rezultatele de natură conceptuală sau practică obținute.

Capitolele vor începe pe pagină nouă, între capitole și subcapitole va fi lăsat un singur interval, subcapitolele vor continua pe pagina pe care s-a finalizat subcapitolul anterior.

Dacă demersul științific este unul cu caracter preponderent practic, atunci se impune precizarea distinctă și clară a etapelor parcurse pentru realizarea efectivă a lucrării.

Esența și conținutul cercetării derulate de către student trebuie să se regăsească la nivelul fiecărui capitol din cadrul lucrării.

Capitolul care se referă la aspecte de drept comparat și propuneri de lege ferenda, trebuie să conțină atât aprecieri privind reglementarea legală și practica de specialitate din statele membre ale Uniunii Europene, din spațiul economic european sau ale altor state în domeniul cercetat cât și propuneri considerate a conduce la îmbunătățirea reglementărilor legale, desprinse în urma activității de cercetare.

Ultimul capitol al lucrării se recomandă a fi alocat formulării concluziilor generale ale cercetării întreprinse, precum și propunerilor inițiate de student, ca urmare a concluziilor conturate.

Lucrarea de licență trebuie să aibă la bază o documentare solidă, reală, autentică și relevant, evidențiată de referințele bibliografice.

Dacă se consideră oportună atașarea la o astfel de lucrare a unor **anexe** care vin în sprijinul susținerii demersului științific întreprins, se recomandă ca ponderea acestora, raportată la numărul total de pagini al lucrării, să fie maxim 10%. De asemenea graficele, tabelele și imaginile nu trebuie să se substituie textului, ci să fie numai o completare și susținere a acestuia.

Bibliografia se plasează la sfârșitul lucrării după anexe. Titlurile bibliografice se scriu în ordinea alfabetică a numelor autorilor, numerotându-se cu cifre arabe urmate de punct. Când sunt doi sau mai mulți autori pentru o lucrare, regula referitoare la ordinea alfabetică este valabilă doar pentru primul nume. Organizarea bibliografiei: cărți de autor, articole în reviste, publicații electronice de pe internet. Titlul lucrărilor se va scrie cu litere *italice*.

Atunci când se citează o carte editată de un coordonator, se utilizează abrevierea “coord.” Pentru informațiile care nu pot fi găsite în publicație, se utilizează anumite abrevieri:

- ✓ locul publicației nu este cunoscut: “(s.l.)” (sine loco)
- ✓ editura necunoscută: “(s.n.)” (sine nomine)
- ✓ anul nu este specificat: “(s.a.)” (sine annum)

Pentru a face referire la o sursă bibliografică în ansamblul lucrării, se vor preciza în subsolul paginii, printr-o numerotare crescândă: numele și prenumele autorului, denumirea lucrării, ediția, editura, localitatea de editare, anul publicării, pagina. Indicațiile bibliografice vor cuprinde numele autorului, inițiala prenumelui, denumirea lucrării (scrisă italic), localitatea (unde este sediul editurii), editura sau revista în care a fost publicată lucrarea, anul și paginația. Citările ulterioare ale aceleiași lucrări vor cuprinde doar numele autorului și inițiala prenumelui, expresia op. cit. și paginația, (ex. op. cit., pag. (10pt). Dacă o anumită lucrare este citată consecutiv cu aceeași paginație, se va scrie *Ibidem*, iar dacă paginația aceleiași lucrări este diferită se va scrie *Idem*, indicându-se și noua paginație.

Bibliografia: Exemplu:

1. Athanasiu Alexandru și Luminița Dima- *Dreptul muncii*, Editura AII Beck, București, 2005
2. Ghimpu Sanda , Ion Traian Ștefanescu, Șerban Beligrădeanu, G. Mohanu- *Tratat de dreptul muncii*, vol.I, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978
3. *** Directiva 98/59/CE CE privitoare la concedierea colectivă
4. *** Legea nr. 53/2003 (Codul muncii)
5. *** *Decizia nr. 1042 din 26 februarie 2002* pronunțată în dosarul nr. 5056/2001 al Curții Supreme de Justiție - Secția penală, anexa nr. 108;
6. *** Norma din 17 mai 2010 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule.
7. www.legislativ.ro

În ceea ce privește **structura grafică** a lucrării, aceasta trebuie redactată cu respectarea următoarei succesiuni:

- pagina de copertă (Anexa 2) ;
- pagina interioară, aferentă copertii interioare (Anexa 3);
- pagina cuprinsului;
- paginile aferente textului efectiv al lucrării, cu respectarea structurii deja menționate;
- anexe (dacă este cazul) – acestea apar într-o secțiune separată, care nu se numerează ca și capitol. Anexele se numerează crescător.
- referințele bibliografice.

3.5. Reguli de redactare a lucrării de licență

Lucrarea de licență (cu un număr minim de 60 pagini) va fi redactată cu editorul **WORD 2000-2003** pe foaie A4, imprimată pe o singură parte, și se vor respecta următoarele elemente de tehnoredactare:

- a. **Marginile paginii** – stânga: 2,5 cm; dreapta: 2 cm; sus: 2 cm; jos: 2 cm; (Page Setup → Margins).
- b. **Spațiere între rânduri** - 1,5 linii (Format→Paragraph→Line spacing→ 1,5 lines);
- c. **Fontul** – Times New Roman de 12 puncte, utilizând **diacriticele** (ă, ș, ț, î, â);
- d. **Numerotarea paginilor** - numerotarea paginilor se face începând cu pagina de titlu, până la ultima pagină a lucrării, dar numărul paginii apare doar începând cu Introducerea. Numărul de pagină se inserează în subsolul paginii, centrat.
- e. **Alinierea textului** - textul din cadrul paragrafelor normale va fi aliniat între marginile din stânga și dreapta (*justified*). Primul rând al fiecărui paragraf va avea o indentare de 1,2 cm (Format→ Paragraph→Idents and Spacing→ Indentation→Special→First line→1,2).
- f. **Titlurile capitolelor** – se scriu pe pagină nouă cu caractere de 14 bold, aliniate centrat.
- g. **Figurile, graficele și tabelele vor fi centrate la nivelul paginii, numerotate precum este precizat în schema de mai jos.** (12pt)

Tabelul 3.1. Numele tabelului

(Sursa: Autor, 2004:31)(12pt)

h. Tabelele – se numerotează cu 2 cifre, prima reprezentând numărul capitolului, iar cea de a doua reprezentând numărul tabelului din capitolul respectiv. Fiecare tabel are număr și titlu, care se menționează deasupra tabelului, aliniat la marginea din dreapta. Tabel nr. 1.3. adică este tabelul 3 din capitolul 1.

i. Figurile - se numerotează cu 2 cifre, prima reprezentând numărul capitolului, iar cea de a doua fiind numărul figurii din capitolul respectiv; fiecare figură are număr și titlu, care se menționează sub figură, centrat;

j. Adresarea – dacă pâna acum se folosea adresarea directă și impersonală, caracteristică lucrărilor de cercetare, adică persoana **a III-a singular, ca urmare a angajamentului luat pe proprie răspundere cu referire la plagiat**, se va folosi adresarea cu persoana întâi, singular.

Astfel, o formulare de genul: "*Am structurat prezenta lucrare după modelul unui articol.*" Și nu "*Prezenta lucrare este structurată după modelul unui articol.*"

k. Spațiu - se lasă întotdeauna după semnele de punctuație. Înainte de semnele de punctuație (virgulă, punct, punct și virgulă, două puncte) **nu se lasă spațiu**. După deschiderea, respectiv înainte de închiderea unei paranteze (dreaptă sau rotundă) **nu se lasă spațiu**.

Capitolul IV. REGULI DE PREZENTARE ȘI SUSTINERE A LUCRĂRII DE LICENȚĂ

Prezentarea lucrării de licență în fața comisiei de examinare este cel puțin la fel de importantă ca și redactarea acesteia. Nota finală obținută de către absolvent reprezintă atât rezultatul evaluării lucrării de către cadrul didactic coordonator (evaluare consemnată într-o Fișă de apreciere semnată în original), cât și rezultatul evaluării comisiei, în urma prezentării și susținerii acesteia de către absolvent. Prezentarea reprezintă o sinteză care trebuie pregătită cu multă grijă de candidat (în strânsă colaborare cu coordonatorul științific al lucrării de licență în scopul ordonării ideilor, a accentuării aspectelor mai importante (sau mai interesante), a relevării contribuțiilor personale, a scoaterii în evidență a concluziilor și propunerilor aferente analizei efectuate. Prezentarea nu trebuie să fie un rezumat al lucrării ci este un material de sine stătător care extrage din lucrare aspectele și ideile cele mai importante, pe care le prezintă concis într-o logică diferită de cea existentă în lucrare.

Pentru aceasta este nevoie de o consultare atentă cu îndrumătorul științific și pregătirea cu multă minuțiozitate a expunerii în fața comisiei. O reușită în această ordine de idei impune o serioasă pregătire psihologică alături de cea informațională și de cunoaștere a subiectului lucrării. O importanță deosebită o constituie prezentarea lucrării în timpul alocat expunerii și a răspunsurilor la întrebări, precum și anticiparea întrebărilor și pregătirea răspunsurilor. Susținerea include prezentarea proiectului făcuta de absolvent într-un interval de 10-15 minute și o perioadă de 5 – 10 minute în care se pun întrebări pentru verificarea cunoștințelor

De obicei, lucrările de la disciplina de drept nu comportă folosirea Slide-urilor, în cazuri excepționale, pentru teme ce solicită astfel de procedură, acestea nu vor conține prea mult text (maximum 7 linii a câte 7 cuvinte fiecare) și nu se recomandă utilizarea animațiilor în sau între slide-uri (pentru adăugare de paragrafe, formule, diagrame etc.), iar susținerea lucrărilor va fi liberă, fără a citi informația de pe ecran sau de pe slide-uri;

Există întrebări specifice acestei situații care vizează opțiunea pentru tema tratată, bibliografia consultată, contribuția autorului, intențiilor de viitor, ideile mai importante din cuprinsul lucrării, aplicabilitatea în practică și dezvoltarea universului teoretic etc.

Tratarea opiniilor membrilor comisiei de către candidați trebuie făcută cu mult discernământ și, eventualele critici, mai ales dacă sunt întemeiate, depășite cu multă cumpătare și eleganță necesară unei susțineri publice, fără a intra în panică.

Pentru **depunerea lucrării în vederea susținerii**, se recomandă respectarea următoarelor reguli:

➤ După elaborarea și redactarea efectivă a lucrării, aceasta este depusă spre analiză, coordonatorului științific;

➤ Lucrarea nu poate fi depusă la secretariatul facultății în vederea susținerii în fața comisiei, fără acordul coordonatorului științific. În acest sens, coordonatorul științific întocmește un referat de apreciere, în care conținutul științific al lucrării este evaluat cu note de la 1 la 10. Coordonatorul științific își rezervă dreptul de a nu accepta pentru susținere o lucrare care nu a respectat regulile și normele din prezentul ghid, cerințele departamentului și exigențele cadrului didactic.

➤ Lucrarea de licență se depune la secretariatul facultății în termenul anunțat de către decanatul facultății;

➤ Studentul va depune la secretariatul facultății un exemplar din lucrare, atât în format tipărit cât și în format electronic (pe CD).

➤ La susținerea lucrării în fața comisiei **se va respecta următoarea procedură:**

❖ La momentul indicat de către șeful de comisie, studentul va susține efectiv lucrarea.

❖ În mod obișnuit prezentarea unei lucrări nu trebuie să depășească 15 minute, însă discuțiile ulterioare cu membrii comisiei pot adăuga acestui interval un timp limitat pentru dezbateri, verificare și dialog, la latitudinea membrilor comisiei, dar nu mai mult de 10 minute;

❖ După răspunsurile acordate de student, comisia face discuții, aprecieri și analiza critică a lucrării prezentate;

❖ După discutarea lucrării de către membrii comisiei, fiecare membru al comisiei acordă o notă, iar nota finală a probei va fi reprezentată de media notelor acordate de membrii comisiei. Stabilirea notei se realizează în prezența tuturor membrilor comisiei.

Capitolul V. RECOMANDĂRI FINALE

1. Lucrarea va fi legată în coperte cartonate. (Se recomandă legarea la Tipografia Universității noastre, care cunoaște cerințele unei editări a lucrărilor de licență, fiind și mai avantajos din punct de vedere financiar).

2. Un exemplar al lucrării precum și formatul electronic al acesteia (pe CD) se vor preda la secretariatul facultății odată cu depunerea dosarului de înscriere la examenul de licență.

3. Lucrarea de licență se va realiza în doua exemplare, unul se va depune la secretariatul facultății și unul la cadrul didactic coordonator al lucrării. Exemplarul depus la secretariatul facultății va conține, în mod obligatoriu, Fișa de evaluare realizată de cadrul didactic coordonator al lucrării.

4. Lucrarea de licență se va depune în perioada afișată, depășirea termenului anunțat ducând la suspendarea dreptului de susținere a lucrării în sesiunea respectivă.

5. Absolvenții vor fi anunțați asupra datei, orei și locației la care își vor susține lucrarea de licență în fața comisiei. Neprezentarea absolventului la data, ora și locația stabilită

6. Candidatul va avea o ținută și o atitudine corespunzătoare momentului.

7. Exersarea prezentării lucrării sub forma simulării acesteia, atât pentru a reuși încadrarea în timp cât și pentru a obține o exprimare concisă și clară, o argumentare logică și coerentă, forță de convingere care să realizeze un impact maxim asupra comisiei de examinare.

ANEXA 1 Declarație pe proprie răspundere

UNIVERSITATEA BOGDAN VODĂ DIN CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE DREPT
SPECIALIZAREA DREPT

Declarație de asumare a răspunderii

Subsemnatul/a _____ student/ă
în anul _____, Facultatea de Drept, specializarea Drept, declar faptul că
lucrarea de diplomă este elaborată doar de mine, pe baza efortului personal
de cercetare și redactare. În cadrul lucrării este precizată sursa tuturor
ideilor, datelor și formulărilor care nu îmi aparțin, conform normelor de
citare a surselor.

Declar că toate afirmațiile din lucrare referitoare la datele și
informațiile analizate, la metodele prin care acestea au fost obținute și la
sursele din care le-am obținut sunt adevărate.

Înțeleg că falsificarea datelor și a informațiilor analizate în lucrare
constituie fraudă și este sancționată conform regulamentelor în vigoare.

Data: **Semnătura:**

Anexa 2 Machetă copertă

UNIVERSITATEA “BOGDAN VODĂ” DIN CLUJ NAPOCA
FACULTATEA DE DREPT

LUCRARE DE LICENȚĂ

ÎNDRUMĂTOR ȘTIINȚIFIC
Lect.univ.dr. <Prenume NUME>

ABSOLVENT
<Prenume NUME>

2014

ANEXA 3 Machetă pagină interioară

UNIVERSITATEA “BOGDAN VODĂ” DIN CLUJ NAPOCA
FACULTATEA DE DREPT
SPECIALIZAREA DREPT

<< TITLUL >>

ÎNDRUMĂTOR ȘTIINȚIFIC
Lect.univ.dr. <Prenume NUME>

ABSOLVENT
<Prenume NUME>

2014